

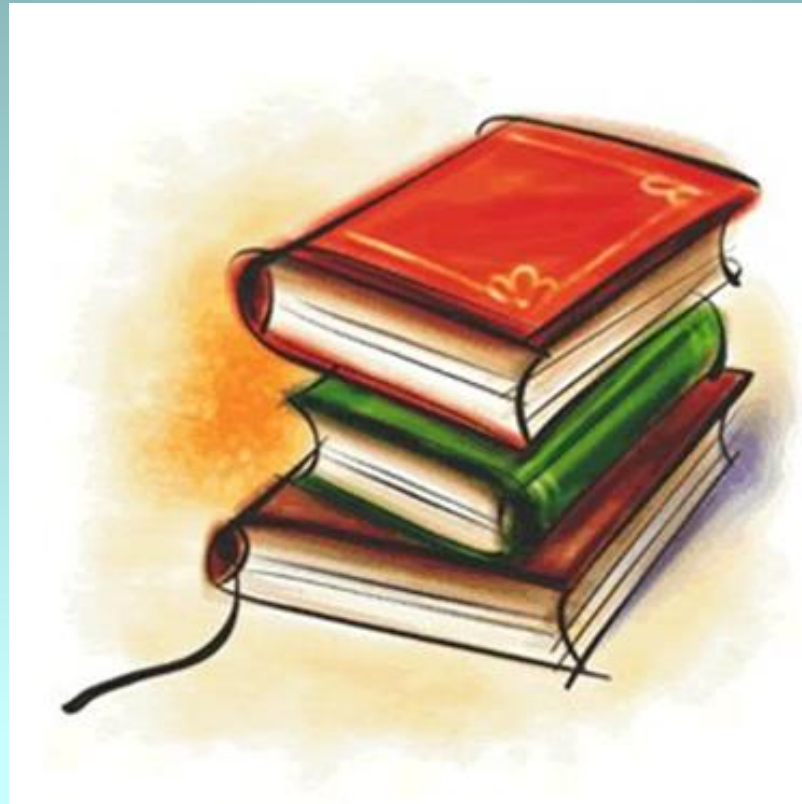
Ил кичэлин төр:
«МАГТАЛМУД»

*Күцэснь: хальмг келнэ багш
Мучкаева Нина Санжиевна*

Кичэлин күсл: Урднь дасен амн урн
үгин зөөрин билг давтад, магталмудар
дамжулад хальмг келнэ чинринь болн
ке-сээхн янзинь сурһульчнрт медүлх.

Кичэлин дөнцлмүд:

1. Дегтрмүд

2. Зургуд

Хошуда медэтир

3. Магнитофон

4. Видеомагнитофон

5. Мультимедийн эв-арһс

6. Магталмуд

Хошуда ээмгин магтал
Боктан Борис

Чингс Богд уңгта,
Чимлһтә «Жаңһр» туужта,
Зая-пандит багшта,
Хошуд ээмг болдг.

Эргнә шиирин зергүһәс
Эрднин Харвхс көвөләд,
Арин Шорвин хулснас
Адрг дахж жирисн.

Амна йорар келгдсн
Алтн булг бээрнтә,
Хальмгин һазрин кииснд
Хошуд ээмгәрн бүүрлсн.

Кичэлин гиич келмрч Боктан Борис,
2014 жил

A photograph of a classroom. In the foreground, there are several rows of light-colored wooden desks and yellow chairs. In the middle ground, a large whiteboard on a stand is positioned. To the left, there is a window with white vertical blinds. The room has light-colored walls and a carpeted floor.

КИЧЭЛИН ЙОВУД:

1.Герин даалхвр шүүлн.
Урднь дасн амн урн
үгин билгин жанрмудар
күүндвр келн.

2.Шин төр. Магталмуд.

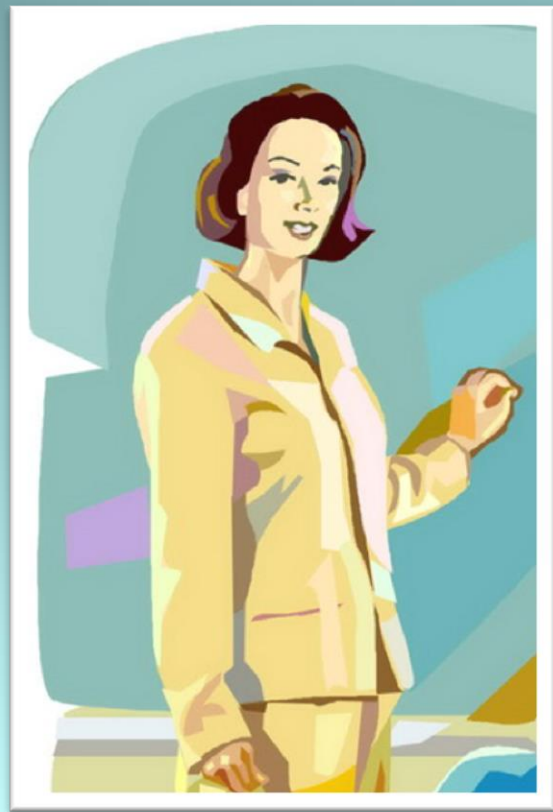
3.Багшин үг.

4.Кичэлд орлцсн гиичлэ
күүндлн.

5.Батлвр.

6.Герин даалхвр өглн.

7.Ашлвр. Темдгүд
тэвлн.

–Хальмг улсин амн
үгин билг йир байн.
Төрүнлэ мадн дассан
сергәһэд хамдан
күүндвр тогтахмн.
Би таднд сурврмуд өг.
Би таднд сурврмуд
өгнэв, тадн чаңһур,
тодрхаһар хэрү өгтн.

Сурврумуд

1. Ямаран жанрмуд амн үгин билгт орна?

Амн үгин билгт кесг жанрмуд орна:

а) баатрлг дуулвр «Жаңһр»;

б) ут туульс;

в) тээлвртэ туульс;

г) цецн үгмүд;

д) йөрэлмүд;

е) үлгүрмүд.

Йир сээнэр меддг бээжит.

2. Ямаран жанр цугтааснь ончта?

Цугтааснь ончта – баатрлг дуулвр «Жаңһр».

3. Кен эпосиг келдг бээсмн?

Жаңһрчнр чеежэр келэд эмтнд медүлдг бээсмн. Хамгин нертэ жаңһрч - Ээлэн Овла. Эн күүнэ тускар мадн күүндлэвидн. Эн намр келмрчин кедү өөн болва?

Ээлэн Овлан 157 насна өөн болва.

4. Ямаран билг мана кел кеерүлнэ?

Келиг үлгүрмүд кеерүлнэ.

а) Заагар салькн ордг, зааврар ухан ордг.

б) Сурһуль – ухани булг.

в) Күн ахта, девл захта.

г) Күн болх баһасн,
Күлг болх унһнасн.

д) Күн дөңгэр, шовун далвагар.

– Үлгүрәс товчлад келдгнь юн билэ?

Товчлж келдгнь - цецн үгмүд.

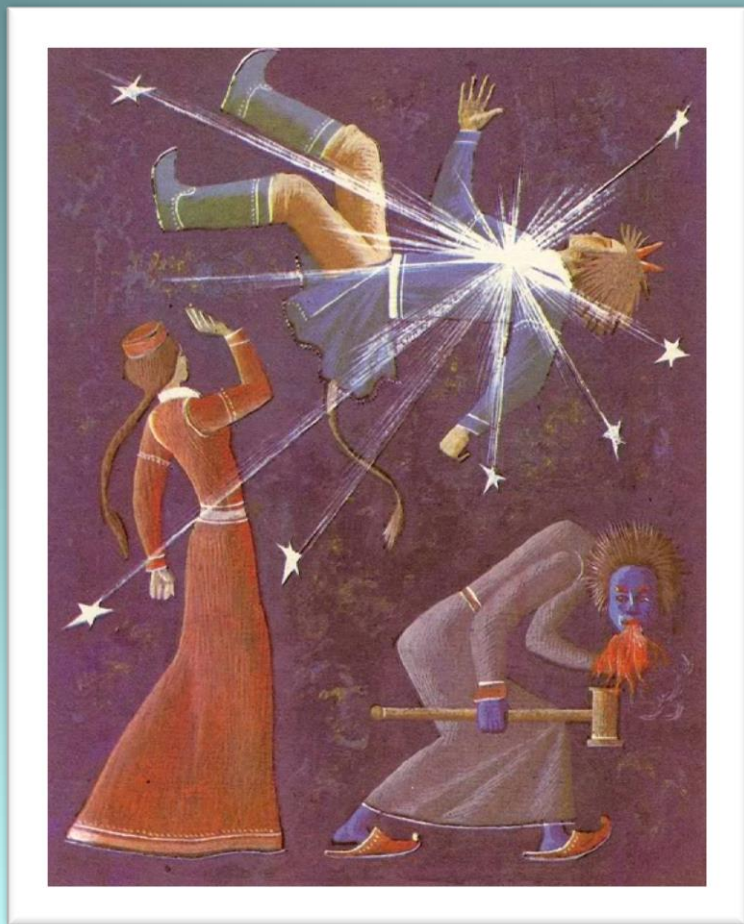
1. Кеер хонад, кец дерләд – золвң үзэд.

2. Гесндән гер шүдтэ – хурц келтэ.

– Бас ямаран амн үгин билг даславидн? Тээлвртэ туульс (проекторар зургуд үзүлнэ, сурһульчнр тээлвринь олна).

- 1.Ах-дү дөрвн нег махлата (ширэ).
- 2.Шарлжн заагт шар алтн (арат).
- 3.Нүднх билтхр, чикнх сертхр (туула).
- 4.Һал шил нүдтэ, һанцарн йовдг баатр (чон).

– Даснас дэкэд юн үлдв?

– Туульс.

– Ямаран туульс меднэт?

«Алтар өндглдг богшурһа»,

«Долан наста зарһч», «Эргү

күүнэ үкл».

– Йир сээнэр дассан тодлуvidн.

Эндр мадн бас нег амн үгин

жанрла таньлдудvidн. Девтрт

эндр өдрин диг-дара, кичэлин

төр бичж автн.

Багшин үг

– Эндр мана кичэлд күндтэ медэт, келмрч ирв. Эн Борис Васильевич Боктаев. Хурц сээхн келтэ, магтал бичнэ. Энүнд үг өгхмн.

Борис Васильевич бийиннь тускар келнэ, магтал умшна.

Видеомагнитофонд бээсн тасрха сурһульчнрт үзүлнэ.

Терүнд Сарпад нерэдсн магтал умшгдна.

Терүнэ хөөн багш келмрчд ханлтын үгэн келж, кичэлин батлвр кенэ.

– Эндр мадн ямаран төр дасувидн?

Төрүнэ хөөн багш келмрчд ханлтын үгэн келж,
кичэлин батлвр кенэ.

- Эндр мадн ямаран төр дасувидн?
- Магталмуд.

– Багш сурхульчнрас янж тодлсинь медж авна.
Герин даалхвр өгнэ. Күүкдин келсинь шалһна.
Темдг тэвнэ.

Эндрк кичэлд йир сээнэр көдлвт. Дассан тодрхаһар үзүлвт.
Цугтаднь сэн темдг тэвжэнэв. Тадн нанд таасгдвт. Кичэл
төгсв. Сэн бээтн!